

Sveiki kolegos iš visos Lietuvos,

Norim kartu pasidžiaugti, kad birželio 1 d. mūsų asociacija atšventė savo antrąjį gimtadienį. Gruodį vykusiam asociacijos visuotiniame narių susirinkime aptarėme jau nuveiktus darbus, pasidalinome ateities planais, pristatėme finansinę ataskaitą. Svarbiausia, susitikome. Tik gaila, kad buvo nedaug skirtingų iniciatyvų atstovų.

Vienu iš svarbiausių praėjusių metų įvykių galima būtų įvardinti mūsų asociacijos priėmimą į tarptautinę Valdorfo darželių asociaciją - International Association for Steiner/Waldorf Early Childhood Education (IASWECE), kurios pavadinimas išvertus pažodžiui būtų: Tarptautinė Štainerio/Valdorfo vaikystės ugdymo asociacija. Tai reiškia, kad mes tapome pilnateisiais pasaulinės Valdorfo pedagogikos bendruomenės nariais. Apie pačią organizaciją greitai galėsite pasiskaityti šiuo metu kuriamame internetiname puslapyje. Čia rasite informaciją apie IASWECE anglų ir vokiečių kalbomis <http://www.iaswece.org/index.aspx>. Šios organizacijos aukščiausias valdymo organas yra šalių-narių delegatų konsiliumas. Jis vyksta du kartus per metus ir šalių asociacijos įsipareigoja į konsiliumus siųsti savo kandidatą, kurio kadencija trunka 7 metus.

Jūsų skirtų lėšų ir IASWECE paramos dėka aš, Rasa Ragauskaitė Driukienė (šiuo metu asociacijos valdyboje paskirta būti Lietuvos atstove IASWECE konsiliume) jau du kartus dalyvavau tokiuose susitikimuose. Šeme laiške noriu pasidalinti savo įspūdžiais iš šių susitikimų. Tikiuosi, kad mano pasakojimas Jus įkvėps, padrąsins, palaikys.

Pirmasis susitikimas vyko Austrijoje, pačioje Vienos širdyje. Gražiam šimtamečiame, keturių aukštų name, kur įsikūręs ne tik Valdorfo darželis, bet ir Vienos antroposofų draugija, Euritmijumas ir kultūros centras.

Turbūt didžiausią įspūdį darė sėdėjimas už stalo su 30 pasaulio šalių atstovais ir suprasti, kad ir Lietuva dabar yra tarp jų visų. Visa širdimi jaučiau, kad aš atstovė, o Jūs, mano kolegos, esat tie, kuriems dirba ir tarnauja ši organizacija. Tik per Jus IASWECE skleidžiamos vertybės gali pasiekti vaikus, kurių ugdymas ir yra galutinis ir pagrindinis šios organizacijos tikslas.

Šio susitikimo metu buvo svarstomas 2015 metų biudžetas, organizacijos būstines perkėlimo iš Švedijos į Šveicariją klausimai. Šiais klausimais aktyvi būti negalėjau, nes medžiaga buvo man nauja, o ir aš pati buvau tik įžengusi į Konsiliumą. Čia norisi pasidalinti nuostaba ir susižavėjimu, kuriuos išgyvendavau, kaip jautriai, rimtai ir įsiklausančiai reaguojama į kiekvieną pasisakymą: kaip kiekvienas pasisakantis pasveria tai, ką jis sako, nes erdvė, į kurią srūva kalbėtojo mintys buvo kaip "auksinė", pagalvojus apie tai, kad kiekvienas už stalo sėdintis turi savo nuomone apie kiekvieną pasisakymą, ir kad kiekvienas narys atvyko vis iš kitos šalies, o sudėjus kelionių kaštus suma būtų net labai apvali. Stebint vis galvojau, kaip dažnai mes kolegijose, švaistome tą auksinę erdvę.

Pagrindinė pedagoginė tema buvo baimė, kuri šiuo laikmečiu vis labiau aptemdo vaikystę. Įsiminė sukrečiantis pasakojimas apie Libano pabėgėlių stovyklas ir tai kaip ten dirba IASWECE Valdorfo pedagogai su vaikais, kurie patyrė karo baisumus ir turėjo palikti savo namus. Pasirodo vilnos vėlimas toje pačioje vietoje ir tuo pačiu laiku gali gydyti ne prasčiau nei vaistai. Veldami kartu su suaugusiais vaikai pradeda tyliai pasakoti, kas jiems atsitiko, o vėliau lyg prisiminę taikos dienas ima tiesiog žaisti. Vaikai žaidžia tik tada, kai jaučiasi saugūs, o tai pabėgėlių stovykloje retenybė.

Buvo įdomu sužinoti, kad skirtingose šalyse labai skirtinga Valdorfo darželių ir jų asociacijų padėtis. Pavyzdžiui, Rumunijoje Valdorfo pedagogika egzistuoja tik valstybiniuose darželiuose, na, o Vengrijoje retas darželis gali vadintis Valdorfo darželiu, nes norint gauti šį vardą reikia atitikti labai griežtus reikalavimus. Vokietijoje į šalies darželių asociaciją priimami tik darželiai ir tik tie, kurie atitinka gan griežtus reikalavimus. Čia visi nauji Valdorfo darželiai kuriasi su šalies asociacijos atstovo palyda, nes žodis „Valdorfas“ ar „Valdorfo“, kaip ir „Rudolf Steiner“ yra patentuotas ir saugomas. Teisę į šį vardą paprastai gauna šalies asociacija.

Susitikimo metų buvo priimtas 2015 biudžetas, priimtas sprendimas perkelti organizacijos būstinę iš Švedijos į Šveicariją, patvirtinti šveicarišką teisę atitinkantys pakeitimai IASWECE įstatuose, perrinkti valdybos nariai, pasikeista įžvalgomis apie vaikus vis dažniau lydintį baimę. Tiesa, dar vienas svarbus įvykis - Lietuvos pristatymas - po kurio buvo jaučiamas gyvas susidomėjimas tiek mūsų šalimi, tiek Valdorfo pedagogikos padėtimi Lietuvoje.

2015 metų kovą konsiliumo susitikimas vyko Šveicarijoje, nedideliame antroposofiniame poilsio ir kultūros centre netoli Ementalio slėnio.

Susitikus Šveicarijoje pagrindinės aptartos temos buvo vidinė ramybė, kaip pedagoginio darbo pagrindas (tekstas iš Rudolfo Štainerio knygos „Kaip pasiekti aukštesniųjų pasaulių pažinimą“, skyrius- „Vidinė ramybė“), kaip ugdyti vaikuose atsparumą žalingoms, traumuojančioms įtakoms, vardo „Waldorf“ („Valdorfas“) ir „Rudolf Steiner“ apsauga ir suteikimas, Emi Pickler metodas ir Valdorfo pedagogika, bei kitos temos.

Nagrinėjant vidinės ramybės temą, labai pasidžiaugiau, kad viena iš svarbiausių Rudolfo Štainerio knygų - „Kaip pasiekti aukštesniųjų pasaulių pažinimą“ yra išversta į lietuvių kalbą. Skyrelis „vidinė ramybė“ tai vienas iš pagrindinių Valdorfo pedagogo priemonių, norint atliepti Valdorfo pedagogikos principą: ugdymas – tai pirmiausia saviugda.

Keletas minčių iš konsiliumo darbo:

Kai stebime neseniai išmokusį vaikščioti vaiką, į akis krinta faktas, kad kitas dalykas, kurį jis turi išmokti - tai sugebėjimas sustoti. Kai vaikas išmoksta kalbėti, kitas dalykas ko jis mokosi yra sugebėjimas klausytis (pvz.: pasakos ar kito žmogaus). Kai trečiais savo gyvenimo metais vaikas mokosi mąstyti – tai vėliau mokosi sudėti viską į sąvokas ir jas suderinti - tai yra užmiršti arba perkelti viską į atminties klodus. Toks paprastas pastebėjimas aiškiai parodo, kaip svarbu sveikam ir harmoningam gyvenimui sugebėjimas būti aktyviam ir sugebėjimas atsitraukti, kad galėtum į viską pažvelgti lyg nuo kalvos. Tai ir yra pagrindinė vidinės ramybės sąlyga. Jei vaiko gyvenime tai tiesiog duota aukštesniųjų jėgų, tai suaugusieji gali visa to pasiekti tik dėdami kryptingas pastangas. Tam nereikia daug. Kaip Rudolfas

Štaineris rašo: „Pakanka penkių minučių per dieną“. Vidinė ramybė - tai pedagoginio įkvėpimo ir jėgų, kurių mums kartais taip trūksta, šaltinis.

Daug įdomių minčių buvo kalbant apie atsparumą žalingoms įtakoms. Aš dalyvavau grupėje, kuri nagrinėjo medijų įtaką vaikystei ir tai kas padeda vaikams su šia įtaka susidoroti. Keletas įdomių minčių: labai dažnai matant žalingą medijų įtaką, vaikams kyla stipri antipatija pačiam fenomenui. Labai svarbu suprasti, kad tai neatskiriama žmonijos vystimosi dalis, todėl labai svarbu rasti savo asmeninį santykį su medijomis kaip neišvengiama tikrovės dalimi. Tai anaipol nereiškia, kad į Valdorfo darželius atkeliauja televizoriai, magnetofonai ar kompiuteriai. Svarbu suvaldyti antipatija, o gal kartais ir asmeninę priklausomybę taip, kad galėtumėte į tai žvelgti kaip į fenomeną.

Kai vaikai į darželį atsineša supermenų, princesių Frozen ir kitų panašių herojų sukeltų įspūdžių, svarbu neuždrausti, nepasmerkti, o išklausti ir pasidomėti vaiko įspūdžiu tam, kad vaikas nesijaustų atstumtas. Gerai, kai suaugusieji domisi tuo, kas vaikams aktualu. Galima kartu su kolegomis nagrinėti kokie archetipai stovi už medijų siūlomų filmų. Tai ypač įdomu. Vėliau savo išvalgomis galima pasidalinti ir su vaikų tėvais. Svarbu vaikams per pasakas, vaidinimus, rato ir pirštų žaidimus duoti kitokių, prasmingų vaizdinių. Jei kam ši tema itin įdomi, galiu atsiųsti įdomią knygą lietuvių kalba apie tai, kaip šiuolaikinės technologijos veikia mūsų smegenis. Norinčius prašom rašyti man adresu: rasaragauske@yahoo.com

Svarbu šviesti tėvus apie televizijos ir kompiuterių daromą įtaką, ypač tam tinka tėvų susirinkimai. Viena iš įdėjų: viena tėvų grupė stebi Jūsų parinktą paveikslą (pvz. Rafaelio „Siksto madona“), kita tėvų grupė stebi pirmosios grupės akių judesius reakcijas. Tada viskas taip pat atliekama demonstruojant filmuotą medžiagą. Vėliau ratu dalijamasi įspūdžiais, aptariama, kas vyksta žmogaus viduje, kai stebimas paveikslas ir filmuota medžiaga.

Filipas Reubke pristatė Valdorfo/Stainerio vardo suteikimo ir apsaugos aktualijas. Šiuo metu yra sukurta pasaulinio lygio darbo grupė, kuri ruošia medžiagą šiuo klausimu. Šioje grupėje egzistuoja dvi nuomonės: pirmoji mato kokybišką Valdorfo pedagogiką griežtai ir labai tiksliai apibrėžtą, o antroji teigia, kad Valdorfo pedagogika, tai dar besivystantis pedagoginis impulsas, todėl jo taip griežtai apibrėžti ir kontroliuoti nereikėtų. Antroji nuomonė šiuo metu yra vyraujanti. Tačiau kaip atspirties taškas, galvojant apie Valdorfo/Steinerio pedagogikos vardo naudojimą, turėtų būti esminiai Valdorfo/Steinerio pedagogikos bruožai kuriuos galima rasti IASWECE puslapyje: http://www.iaswece.org/waldorf_education/what_is.aspx

Šiuo metu už vardo apsaugą ir suteikimą Lietuvoje yra atsakinga mūsų asociacija. Vienas iš mūsų užsibrėžtų tikslų, dirbant šia linkme, remiantis esminiais Valdorfo/Steinerio pedagogikos bruožais parašyti Lietuvai pritaikitus vertinimo/įsivertinimo kriterijus, kuriems padedant kiekviena iniciatyva galės įsivertinti save ir išsikelti sau uždavinius siekiant užtikrinti pedagoginę kokybę ir pasaulinius kriterijus atitinkanti Valdorfo vardą. Norint užtikrinti kokybišką Valdorfo pedagogiką labai svarbu pedagogų švietimas. Tai dar vienas mūsų asociacijos uždavinytis. Išsamią informaciją gausite papildomai.

Darbo grupė „Vaikas nuo 0 iki 3 metų“, pristatė vaikams nuo 0-3 metų skirtos Valdorfo pedagogikos esminių bruožų juodrašį. Kai dokumentas bus baigtas, jis bus įdėtas į IASWECE puslapį. Šios

darbo grupės atstovai prašo prisijungti prie jų darbo tuos, kurie realiai dirba su vaikais nuo 0 iki 3 metų. Jei yra norinčių ir galinčių, prašom kreiptis į mane adresu: rasaraguske@yahoo.com. Aš perduosiu Jūsų duomenis grupės koordinatoriams. Norintiems atstovauti Lietuvą mažiausių vaikų Valdorfo pedagogikos srityje yra dvi sąlygos: tiesiogiai dirbti su vaikais nuo 0 iki 3 metų ir anglų kalbos žinios.

Emmi Pikler metodo ir Valdorfo pedagogikos sąsajas ir skirtumus pristatė buvusi Emmi Pikler mokinė ir artima draugė, eiritmistė, Štutgarto Valdorfo auklėtojų seminaro lektorė, Birgit Krohmer. Trumpas reziumė: Emmi Pikler ir Valdorfo pedagogika - tai du skirtingi pedagoginiai impulsai. Emmi Pikler ir Rudolfas Štaineris eidami skirtingais keliais atrado ir aprašė tuos pačius fenomenus. Tai yra pagrindinis skirtumas, kuris sukuria unikalias skirtingų metodų sistemas. Valdorfo pedagogika, kaip pagrindą savo metodams ima antroposofinį žmogaus ir pasaulio suvokimą. Emmi Pikler buvo empirikė/natūralistė, sukūrusi unikalų stebėjimo ir darbo metodą. Šių dienų Emmi Pikler pedagogikos atstovai taip pat pritaria šiai minčiai ir siūlo neplakti į vieną vietą Valdorfo pedagogikos ir Emmi Pikler metodo. Išsamiau apie Emmi Pikler metoda skaitykite <http://thepiklercollection.weebly.com/>

Tai tiek trumpai, jei turite klausimų ar norite pasidalinti savo nuomone ar pastebėjimais, labai lauksiu jūsų laiškų.

Gražios vasaros,

Rasa Ragauskaitė Driukienė